

Gliwice, 27 czerwca 2025 r.

Pan
Grzegorz Swoboda
Starosta Powiatu Raciborskiego
pl. Stefana Okrzei 4
47-400 Racibórz

W odpowiedzi na Pana pismo znak: TC.0008.4.2025, z dnia 26.05.2024 r. (wpłynęło 27.05.2025 r.), w sprawie przygotowania informacji na temat zabezpieczenia przeciwpowodziowego powiatu raciborskiego, w związku z planowaną na miesiąc sierpień Sesją Rady Powiatu Raciborskiego, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach informuje, że na terenie powiatu raciborskiego działają trzy nadzory wodne: Racibórz, Rybnik i Głubczyce oraz zespół obiektów hydrotechnicznych: Zbiornik Racibórz Dolny oraz Polder Buków.

1. Nadzór Wodny Racibórz.

Nadzór na terenie powiatu administruje następującymi ciekami: rzeka Odra od granicy państwa z Republiką Czeską (km 20+000) do m. Dziergowice (km 71+600) wraz z kanałem Ulgi w Raciborzu na długości 7 km, Bodek, Bełk, Rakowiecki, Pilarka, Lubomka (Plęsnica), K3 (Brzeźnicki), Ciechowicki I, Kanał A, K-1, K-2 (Rudnicki), Ciek M, K5 (Ligocki), Łęgoń i Młynówka-Rudka. Całkowita długość cieków wynosi około 119 km. Na terenie powiatu nadzór administruje również wałami przeciwpowodziowymi: wały rzeki Odry o łącznej długości 31,081 km; w tym na brzegu lewym 14,209 km oraz na brzegu prawym 16,872 km; wały Kanału Ulgi w Raciborzu na długości całkowitej 11,498 km; w tym na brzegu lewym 6,548 km oraz na brzegu prawym 4,95 km. Suche zbiorniki przeciwpowodziowe w administracji nadzoru znajdują się na terenie gminy Rudnik: na cieku Rudnickim (K-2) w km 5+565 w m. Rudnik, na cieku Brzeźnickim (K-3) w km 4+000 w m. Brzeźnica, na cieku Ligockim (K-5) w km 1+760 w m. Ligota Książęca.

2. Nadzór Wodny Rybnik.

Nadzór na terenie powiatu administruje następującymi ciekami: rzeka Ruda, rzeka Rudka (Kanał Ulgi rzeki Rudy), Sumina, Ciechowicki II, B i Wierzbnik (Rudka). Całkowita długość cieków wynosi około 53 km. Na terenie powiatu nadzór administruje również wałami przeciwpowodziowymi: obustronne wały przeciwpowodziowe rzeki Rudy o łącznej długości 6,71 km, obustronne wały przeciwpowodziowe rzeki Suminy o łącznej długości 6,08 km.

3. Nadzór Wodny Głubczyce.

Nadzór na terenie powiatu administruje następującymi ciekami: Psina, Troja, Potok Rozumicki, Krzanówka (Biała Woda), Oderla i Młynówka Bolesław (Przykopa). Całkowita długość cieków wynosi około 46 km. Na terenie powiatu nadzór nie posiada w administracji wałów przeciwpowodziowych. Suchy zbiornik przeciwpowodziowy w administracji nadzoru znajduje się na terenie miasta Krzanowice, na cieku Krzanówka (Biała Woda) w km 3+861. Na rzece Psinie ulokowane są również dwa jazy – w miejscowościach Wojnowice i Bieńkowice.

4. Zbiornik Racibórz Dolny i Polder Buków.

Zbiornik Racibórz Dolny położony jest w dolinie rzeki Odry i jest on zbiornikiem suchym. Zapora czołowa zlokalizowana jest w kilometrze 46+300 rzeki. Piętrzy ona wody Odry w przypadku wystąpienia wzebrań o określonej wielkości przepływu (w normalnej sytuacji piętrzenie rozpoczyna się przy przepływie rzędu 1210 m³/s, natomiast

Dyrektor

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach
ul. Sienkiewicza 2, 44-100 Gliwice
tel.: +48 (32) 777 49 50 | faks: +48 (32) 777 49 99 | e-mail: gliwice@wody.gov.pl

www.gov.pl/wody-polskie-gliwice

w przypadkach szczególnych możliwe jest uruchomienie zbiornika już przy przepływie rzędu 700 m³/s). Przy maksymalnym napełnieniu zbiornik jest w stanie pomieścić 185 mln m³ wody, a powierzchnia zalewu wynosi 26 km². Obiekt wyposażony jest w szereg budowli hydrotechnicznych m.in. budowlę przelewowo-spustową, której zadaniem jest piętrzyć wodę w czasie wezbrania, upust do Odry Miejskiej który przepuszcza wodę do Raciborza przez zaporę czołową zbiornika, rozdział wód rzeki Psiny, przepusty grawitacyjne oraz pompownie Buków i Lubomia, które mają za zadanie w trakcie wezbrania przepompować wodę z zawału do czaszy zbiornika. Zbiornik jest również wyposażony w automatyczną sieć piezometrów, która mierzy zwierciadło wody w podłożu i korpusie zapór. Czasza zbiornika ograniczona jest zaporami: czołową o dł. 4 km, lewobrzezną o dł. 9,6 km i prawobrzezną o dł. 8,8 km.

Polder Buków zlokalizowany jest na prawym (część sterowalna) i lewym (część niesterowalna) brzegu rzeki Odry, w kilometrze 25+570 – 33+560. Jest on również obiektem suchym, a jego napełnianie odbywa się w miarę „przechodzenia” fali wezbraniowej przez rzeką na wysokości obiektu. Tym samym odpowiednio przy przepływie rzędu 2189 m³/s polder jest w stanie przyjąć 40,24 mln m³ wody, a przy przepływie rzędu 3141 m³/s polder jest w stanie przyjąć 56,06 mln m³ wody.

Oba obiekty pracując w kaskadzie tworzą system pozwalający w znacznym stopniu redukować skutki większych wezbrań i powodzi, na obszarze doliny Odry od Raciborza po Wrocław. Ich praca jest ściśle uregulowana zapisami m. in. instrukcji gospodarowania wodą. Ochrona doliny Odry poniżej Ujścia Nysy Kłodzkiej wymaga jednocześnie współpracy ze zbiornikami Kaskady Nysy Kłodzkiej.

Odpowiadając na kwestie związane z stanem technicznym zbiornika Racibórz informujemy, że po przejściu wezbrania w 2024 r. na obiekcie hydrotechnicznym Zbiornik Racibórz została przeprowadzona przez Centrum Technicznej Kontroli Zapór okresowa roczna kontrola stanu technicznego uwzględniająca także zakres obowiązkowej kontroli doraźnej - bezpiecznego użytkowania po przejściu wezbrania powodziowego.

W protokole wskazano, że obiekt można bezpiecznie użytkować zgodnie z obowiązującymi pozwoleniami i instrukcjami przy uwzględnieniu zaleceń wynikających z protokołu. Jednym z zaleceń jest nieprzekraczanie piętrzenia w zbiorniku ponad rzędną 193,80 m n.p.m. (tj. 80% pojemności zbiornika odpowiadające napełnieniu z 2024 r.) do czasu usunięcia ujawnionych nieszczelności w konstrukcjach BPS i UdOM, a także do czasu wykonania ekspertyz w sprawie warunków gruntowych w obrębie powstałych uszkodzeń i zaobserwowanych zjawisk podczas piętrzenia we wrześniu 2024 r.

W związku z powyższym Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach ogłosił zapytanie ofertowe związane z sporządzeniem ekspertyz ustalającej przyczyny przesiąku w zaporze czołowej oraz na roboty związane z usunięciem szkód powodziowych na zbiorniku Racibórz Dolny i polderze Buków. Rozstrzygnięcie postępowań i zawarcie umów z wykonawcami poszczególnych zadań nastąpiło na początku czerwca. Planowany termin wykonania ekspertyz przewidziany jest na koniec lipca natomiast dla pozostałych prac do końca 2025 r.

W odniesieniu do wyżej wymienionych informacji Zbiornik Racibórz Dolny można bezpiecznie użytkować zgodnie z obowiązującymi pozwoleniami i instrukcjami przy uwzględnieniu zaleceń wynikających z protokołu. W przypadku wystąpienia zjawisk hydrologicznych zbiornik Racibórz zostanie uruchomiony zgodnie z obowiązującymi pozwoleniami i Instrukcją Gospodarowania Wodą.

5. Roboty utrzymaniowe i konserwacyjne.

Pracownicy Nadzorów Wodnych oraz Obiektów Hydrotechnicznych na bieżąco prowadzą prace utrzymaniowe i konserwacyjne na swoim terenie działania. Prace te obejmują m. in. wykaszanie oraz wygrabianie skarp i wałów, hakowanie w dnie roślin korzeniących, wykonywanie ubezpieczeń koryt np. z kieszki faszynowej, czy też zabudowę wyrw brzegowych. Są one prowadzone w sposób ciągły, jak również doraźny w momencie stwierdzenia wystąpienia szkód, bądź zauważenia zagrożenia (do tego typu prac wykonywanych doraźnie należy zaliczyć: usuwanie zatorów, śmieci, wiatrołomów i tam bobrowych).

Dyrektor

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach
ul. Sienkiewicza 2, 44-100 Gliwice

tel.: +48 (32) 777 49 50 | faks: +48 (32) 777 49 99 | e-mail: gliwice@wody.gov.pl

www.gov.pl/wody-polskie-gliwice

Prace ujęte w Planie Utrzymania na rok 2025 dotyczące bezpieczeństwa p. powodziowego na terenie powiatu raciborskiego:

- Koszenie kanału dopływowego i odpływowego do Budowli Przelewowo Spustowej (BPS) zbiornika Racibórz Dolny;
- Koszenie lewostronnego wału przeciwpowodziowego rzeki Odry w km 52+700 – 57+052 w m. Racibórz, w km 58+000 – 59+100 w m. Brzeźnica, w km 59+100 – 63+300 w m. Łubowice, Grzegorzowice, w km 63+300 – 66+500 w m. Grzegorzowice, Lasaki wraz z udrożnieniem przepustów wałowych na wszystkich odcinkach;
- Koszenie prawostronnego wału przeciwpowodziowego rzeki Odry w km 52+000 – 54+252 na obrębie Ostróg oraz lewostronnego wału Kanału Ulgi w km 1+000 – 7+547 na obrębie Płonia i Ostróg wraz z udrożnieniem przepustów wałowych na wszystkich odcinkach;
- Koszenie prawostronnego wału przeciwpowodziowego Kanału Ulgi w km 4+000 – 7+500 na obrębie Markowice oraz rzeki Odry w km 55+000 – 65+250 w m. Łęg, Ciechowice, w km 65+250 – 66+000 w m. Turze, w km 66+000 – 71+600 w m. Turze, Ruda oraz wału zamykającego rz. Odry na dł. 118 m wraz z udrożnieniem przepustów wałowych na wszystkich odcinkach;
- Koszenie wałów rzeki Odry – wały szczątkowe na terenie miasta Racibórz – prawostronne o dł. 1,03 km i lewostronne na dł. 2,055 km;
- Koszenie obustronnych wałów przeciwpowodziowych rzeki Suminy w km 0+000 – 3+040, m. Turze, Nędza, gm. Kuźnia Raciborska, Nędza;
- Koszenie wałów przeciwpowodziowych rzeki Rudy, wał lewy w km 0+000 – 3+455, wał prawy w km 0+000 – 3+255;
- Odcinkowa konserwacja rz. Psina w km 0+000 – 52+670, gm. Krzyżanowice, Krzanowice, Pietrowice Wielkie, Baborów, Głubczyce;
- Prace utrzymaniowe rzeki Ruda w km 0+000 – 6+000 i rzeki Rudka w km 0+000 – 2+840, m. Kuźnia Raciborska – odcinkowo;
- Roboty konserwacyjne cieku K2 (Rudnicki) w km 3+210 – 3+810 w m. Rudnik, gm. Rudnik.

Niezależnie od powyższego zaznaczyć należy, że dla obszarów położonych w bliskim sąsiedztwie cieków bardzo trudno jest zapewnić całkowite bezpieczeństwo powodziowe. Zabudowa naturalnych dolin rzecznych, likwidacja rowów melioracyjnych i przydrożnych, zwiększenie ilości powierzchni utwardzonych w miastach itp. powodują ograniczanie retencji, a tym samym zwiększają ryzyko występowania powodzi i lokalnych podtopień. Dodatkowo na portalu <https://www.isok.gov.pl/index.html> zostały opublikowane mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP), które jako oficjalne dokumenty planistyczne, stanowią podstawę do podejmowania działań związanych z planowaniem przestrzennym i zarządzaniem kryzysowym.

Z-CA DYREKTORA

Jan Grygier

Do wiadomości:

1. Zarząd Zlewni w Gliwicach
2. RPC – a/a (RPW/10650/2025)

Dyrektor

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach
ul. Sienkiewicza 2, 44-100 Gliwice

tel.: +48 (32) 777 49 50 | faks: +48 (32) 777 49 99 | e-mail: gliwice@wody.gov.pl

www.gov.pl/wody-polskie-gliwice